Міністерство освіти і науки України Національний університет «Львівська політехніка» Кафедра систем штучного інтелекту

Звіт

про виконання лабораторних та практичних робіт блоку № 3

На тему: «Цикли. Вкладені Цикли. Завершення виконання циклів. Функції. Простір імен. Перевантаження функцій. Функції зі змінною кількістю параметрів (еліпсис). Рекурсія. Вбудовані функції.» з дисципліни: «Основи програмування»

до:

Практичних Робіт до блоку № 3

Виконала:

Студентка групи ШІ-12 Лазаревич Юлія Дмитрівна

Тема роботи:

Цикли. Вкладені цикли. Завершення виконання циклів. Функції. Простір імен. Перевантаження функції. Функції зі змінною кількістю параметрів. Рекурсія. Вбудовані функції.

Мета роботи:

Ознайомитись з циклами, вкладеними циклами, функціями, простором імен, перевантаженням функції, функціями зі змінною кількістю параметрів, рекурсією, вбудованими функціями в мовах С та С++.

Теоретичні відомості:

1. Теоретичні відомості з переліком важливих тем:

Тема №1: Введення в Цикли та їх Види в С++

Тема №2: Управління Виконанням Циклів

Тема №3: Вкладені Цикли

Тема №4: Основи Функцій у С++

Тема №5: Перевантаження Функцій та Простір Імен

Тема №6: Розширені Можливості Функцій

Тема №7: Вбудовані Функції в С++

- 2. Індивідуальний план опрацювання теорії:
  - о Тема №1: Введення в Цикли та їх Види в С++.
    - о Джерела Інформації:
      - Цикли. Оператори циклу for, while, do...while
      - Урок №6 Цикли та оператори в них (For, While, Do While)
    - о Що опрацьовано:
      - Оператори циклу у мові C++:
        - for (ініціалізація; вираз; приріст) {//}
        - while (вираз) {//}
        - do{//} while (вираз);
      - Також, існують такі цикли:
        - Вкладені цикли(далі детальніше)
        - <u>Нескінчений цикл</u> це цикл, який ніколи не закінчується. Його часто можна написати випадково/помилково.
    - о Статус: ознайомлена.
    - о Початок опрацювання теми: 20.09.24

- о Завершення опрацювання теми 25.09.24
- о Тема №2: Управління Виконанням Циклів.
  - о Джерела Інформації:
    - Урок №73. Оператори break i continue
  - Що опрацьовано:
    - Оператор <u>break</u> використовується для негайного припинення виконання циклу. Коли цикл зустрічає *break*, виконання виходить з циклу, і програма продовжує виконання коду, що йде після циклу.
    - Оператор <u>continue</u> використовується для пропуску поточної ітерації циклу та переходу до наступної ітерації. Це корисно, коли необхідно пропустити частину коду в циклі за певної умови.
  - о Статус: ознайомлена.
  - о Початок опрацювання теми: 30.09.24
  - о Завершення опрацювання теми 05.10.24
- о Тема №3: Вкладені Цикли
  - о Джерела Інформації:
    - Цикли. Оператори циклу for, while, do...while
  - о Що опрацьовано:
    - <u>Вкладені цикли</u> цикли, які знаходяться всередині інших циклів. Можуть використовуватися, при роботі з багатовимірними структурами даних, таких як матриці._Вони дозволяють виконувати операції з кожним елементом такої структури, проходячи через кожен рівень вкладеності.
  - о Статус: ознайомлена.
  - о Початок опрацювання теми: 20.09.24
  - о Завершення опрацювання теми 25.09.24
- о Тема №4: Основи Функцій у С++
  - о Джерела Інформації:
    - Урок №15. Функції
    - Функції. Частина 1.
  - о Що опрацьовано:
    - Функція це блок коду, який виконує певне завдання і може бути викликаний з різних частин програми. Функція має ім'я, тип повертаємого значення, список параметрів (аргументів) і тіло.

Загальна форма запису:

```
тип ім'я_функції(список_параметрів або void) {
    тіло_функції
    [return] (вираз);
}
```

- <u>Область видимості</u> формальних параметрів функції визначається межами тіла функції, в якій вони описані.
- о Статус: ознайомлена.
- о Початок опрацювання теми: 27.09.24
- о Завершення опрацювання теми 05.10.24

о Тема №5: Перевантаження Функцій та Простір Імен

- Джерела Інформації:
  - Перевантаження функцій.
  - Простори імен. Ключові слова namespace, using.
- Що опрацьовано:
  - Перевантаження функції це оголошення функції з тим же іменем декілька разів. Щоб компілятор міг їх відрізняти, ці функції повинні відрізнятися між собою списком вхідних параметрів.
  - Відрізняються за:
    - кількістю параметрів;
    - якщо кількість параметрів однакова, то їх типами.
  - <u>Простір імен</u> це область визначення змінних, типів, констант та функцій, яка об'єднана в єдиний іменований або неіменований блок. Використовується для організації коду і запобігання конфліктів імен у великих проектах. Дозволяє групувати пов'язані класи, функції і змінні під спільним ідентифікатором.
- о Статус: ознайомлена.
- о Початок опрацювання теми: 10.10.24
- о Завершення опрацювання теми 17.10.24

о Тема №6: Розширені Можливості Функцій

- о Джерела Інформації:
  - Окремі відео на ютуб
  - Допомога копілота
- о Що опрацьовано:
  - Функції в С++ можуть мати розширені можливості, які роблять код більш гнучким та ефективним. До таких можливостей належать аргументи за замовчуванням, шаблони функцій, рекурсія та функції як параметри.

- Аргументи за замовчуванням дозволяють задавати значення параметрів функції, які будуть використовуватись, якщо аргументи не передані при виклику функції. Це зменшує кількість перевантажень функцій і покращує читабельність коду.
- <u>Шаблони функцій</u> дозволяють створювати функції, які можуть працювати з різними типами даних, забезпечуючи повторне використання коду та зменшуючи кількість перевантажених функцій.
- <u>Рекурсія</u> дозволяє функції викликати саму себе, що особливо корисно для вирішення завдань, які можуть бути розбиті на менші підзадачі. Важливо уникати нескінченних рекурсій.
- о Статус: ознайомлена.
- о Початок опрацювання теми: 18.10.24
- о Завершення опрацювання теми 25.10.24

о Тема №7: Вбудовані Функції в С++

- о Джерела Інформації:
  - Урок №107. Вбудовані функції
- Що опрацьовано:
  - <u>Вбудована функція</u> це функція, яку компілятор замінює її викликами на сам код функції під час компіляції. Щоб оголосити функцію як вбудовану, використовується ключове слово inline перед визначенням функції.
  - Переваги:
    - Вбудовані функції дозволяють зменшити витрати на виклик функції, що може значно підвищити продуктивність в програмі з частими викликами невеликих функцій;
    - Уникаючи витрат на збереження і відновлення стеку викликів і переходів до функції, програма виконується швилше.

• Недоліки:

- Оскільки код вбудованої функції копіюється в кожне місце її виклику, це може збільшити розмір виконуваного файлу, що може бути проблематичним для великих програм;
- Вбудовані функції повинні бути невеликими і простими, інакше вигоди від їх використання можуть бути знижені.
- о Статус: ознайомлена.
- о Початок опрацювання теми: 12.10.24
- о Завершення опрацювання теми 22.10.24

Виконання роботи:

1. Опрацювання завдання та вимог до програм та середовища:

<u>Завдання №1</u> - VNS Lab 2 - Task 1- 10.

Деталі завдання:

- о Використовуючи оператор циклу, знайти суму елементів, зазначених у конкретному варіанті. Результат надрукувати, надавши відповідний заголовком.
- $\circ$ Знайти суму ряду з точністю ε =0.0001, загальний член якого

$$a_n = \frac{n!}{(2n)!}$$

Завдання №2 - VNS Lab 3 - Task 1 - 10.

Деталі завдання:

- о Для x, що змінюється від а до b з кроком (b-a)/k, де (k=10), обчислити функцію f(x), використовуючи її розклад в степеневий ряд у двох випадках:
  - а) для заданого n;
  - б) для заданої точності ϵ (ϵ =0.0001).
- о Для порівняння знайти точне значення функції.

Функція	Діапазон зміни	n	Сума	
	аргументу			
$e^{\cos x}\cos(\sin x)$	$0.1 \le x \le 1$	20	$S = 1 + \frac{\cos x}{1!} + \dots + \frac{\cos nx}{n!}$	

<u>Завдання №3</u> – VNS Lab 7 - Task 1 - 10.

Деталі завдання:

- Розв'язати зазначене у варіанті завдання, використовуючи функції зі змінною кількістю параметрів:
- Написати функцію kvadr зі змінною кількістю параметрів, що визначає кількість чисел, що є точними квадратами (2, 4, 9, 16,...) типу int.
   Написати викликаючу функцію main, що звертається до функції kvadr не менше трьох разів з кількістю параметрів 3, 7, 11.

Завдання №4 - VNS Lab 7 - Task 2 - 10.

Деталі завдання:

- о Написати перевантажені функції й основну програму, що їх викликає.
- а) для віднімання десяткових дробів;
- б) для віднімання звичайних дробів.

Завдання №5 – Class Practice Work - Менеджмент бібліотеки.

Деталі завдання:

 Ви створюєте просту програму керування бібліотекою. Книги в бібліотеці є, користувачі можуть їх взяти або повернути.

Програма повинна вміти

- Перерахувати всі книги.
- о Дозволити взяти книгу (за наявності).
- о Дозволити повернення книги.

Структури даних

- о Використовуйте масив або вектор для зберігання назв книг.
- о Використовуйте інший масив або вектор для збереження стану доступності кожної книги.

Мета Задачі

Навчитися користуватися операторами циклів та функцією переходу на мітку:

- $\circ \ \ \text{for()} \ \{\ \dots\ \}$
- o for each
- o while() { ... }
- o do { ... } while( )
- o go to

Вимоги:

о while: продовжувати працювати, доки користувач не вирішить вийти.

- о do while: Після кожної операції (позичити, повернути, перерахувати) запитуйте користувача, чи хоче він виконати іншу операцію. Якщо так, поверніться назад.
- о for: список усіх книг за допомогою циклу.
- о for each: перевірити наявність кожної книги.
- о goto: якщо користувач вводить неправильний вибір, використовуйте goto, щоб перенаправити його до головного меню.

Завдання №6 - Self Practice Work - Офісна Вулиця.

Зустрілися якось працівники великих компаній і почали... Обговорювати план вулиці. Виявляється, всі приміщення, які орендуватимуть ці компанії, збудують вздовж однієї вулиці. і-та компанія орендуватиме офіс довжиною іі метрів. Офіси будуватимуть один за одним, починаючи з точки 0. Всі працівники приїжджатимуть на стоянку, яку побудують в точці 0, та будуть йти до офісів своїх компаній.

Тобто, якщо офіси будуть збудовані в порядку p1,p2,...,pn, то перший офіс почнеться в точці 0 і закінчиться в точці p1, другий почнеться в p1 і закінчиться в p1+p2 і т.д. Двері кожного офісу завжди ϵ в кінці будинку, який ϵ ближчим до стоянки.

Ваше завдання — допомогти розмістити офіси компаній на цій вулиці в такому порядку, щоб сумарна відстань від точки 0 до усіх офісів була мінімальною.

Вхідні дані

У першому рядку задане ціле число n — кількість компаній.

У наступному рядку задано n цілих чисел li через пробіл — довжини офісів усіх компаній.

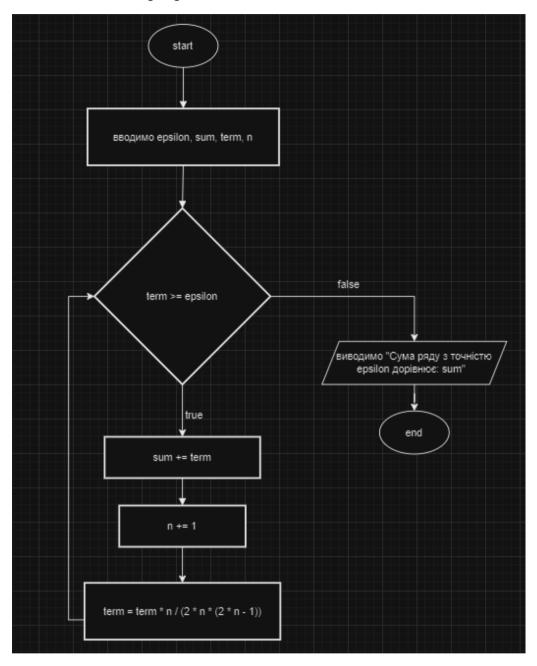
Вихідні дані

У єдиному рядку виведіть n чисел від 1 до n — порядок компаній, в якому варто будувати офіси.

Якщо існує декілька оптимальних порядків — виведіть будь-який із них.

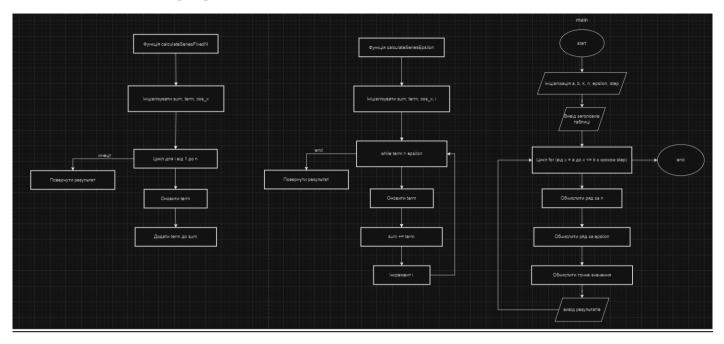
2. Дизайн та планована оцінка часу виконання завдань:

<u>Програма №1</u> - VNS Lab 2 - Task 1- 10.

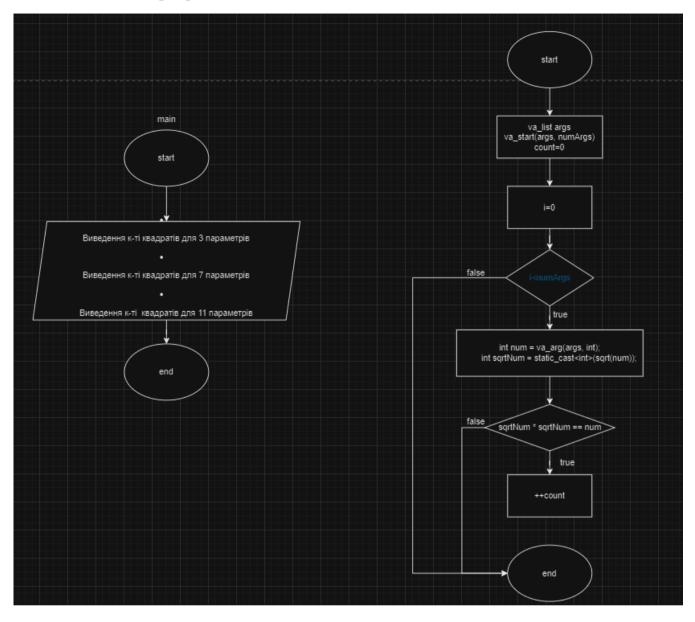
Плановий час на реалізацію: 30 хвилин

<u>Програма №2</u> - VNS Lab 3 - Task 1 - 10.

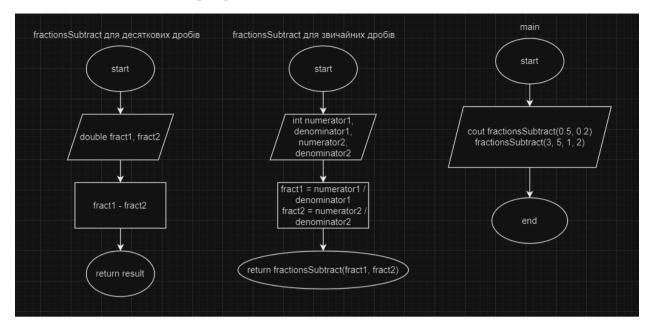
Плановий час на реалізацію: 2 години

<u>Програма №3</u> – VNS Lab 7 - Task 1 - 10.

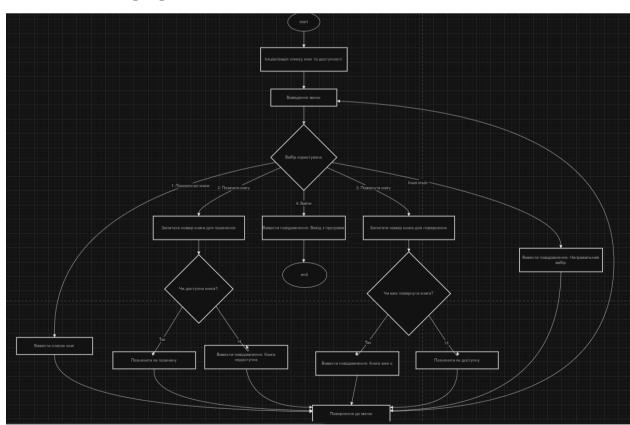
Плановий час на реалізацію: 30 хвилин

<u>Програма №4</u> - VNS Lab 7 - Task 2 - 10.

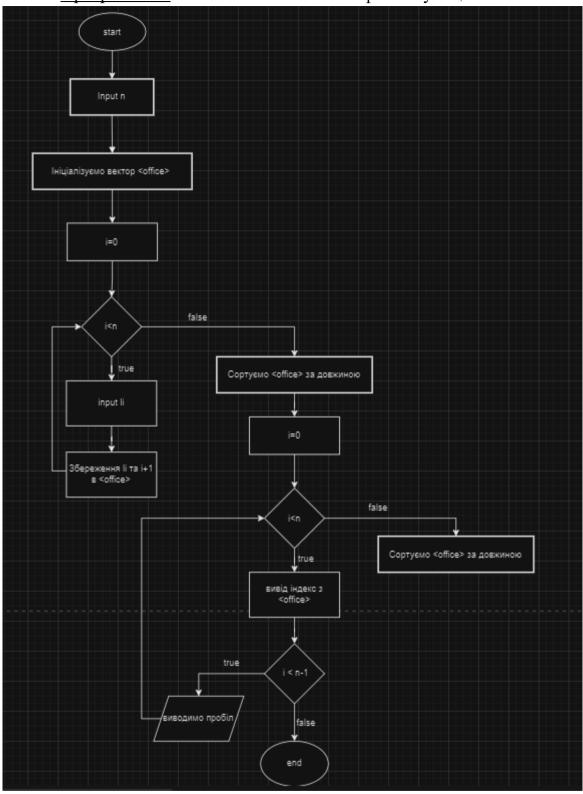
Плановий час на реалізацію: 30 хвилин

<u>Програма №5</u> - Class Practice Work — Менеджмент бібліотеки

Плановий час на реалізацію: 1 година

Програма №6- Self Practice Work – Офісна Вулиця.

Плановий час на реалізацію: 2 години

3. Код програм з посиланням на зовнішні ресурси:

Завдання №1 - VNS Lab 2 - Task 1- 10.

```
• vns lab 2 task 1 variant 1 yuliia lazarevych.cpp > ...
      #include <iostream>
      using namespace std;
      const double epsilon = 0.0001;
      //використовую рекурсивну функцію для обчислення суми ряду
      double calculateSum(double term, int n, double sum) {
          if (term < epsilon) {</pre>
              return sum;
          term = term * static_cast<double>(n) / (2 * n * (2 * n - 1)); //новий член ряду
          return calculateSum(term, n + 1, sum + term);
      int main() {
          double sum = 1.0;
          double term = 1.0;
          int n = 1;
          sum = calculateSum(term, n, sum);
          cout << "Сума ряду з точністю " << epsilon << " дорівнює: " << sum << endl;
          return 0;
```

ai programming playground 2024/ai 12/yuliia lazarevych/epic 3/codes/vns lab 2 task 1 variant 1 yuliia lazarevych.cpp at epic 3 practice and labs yuliia lazarevych artificial-intelligence-

Завдання №2 - VNS Lab 3 - Task 1- 10.

<u>ai programming playground 2024/ai 12/yuliia lazarevych/epic 3/codes/vns lab 3 task 1 vari ant 10 yuliia lazarevych.cpp at epic 3 practice and labs yuliia lazarevych·artificial-intelligence-department/ai programming playground 2024</u>

```
vns_lab_3_task_1_variant_10_yuliia_lazarevych.cpp > ...
      #include <iostream>
      #include <cmath>
#include <iomanip>
      using namespace std;
      namespace SeriesCalculations {
          double calculateSeries(double x, int n) {
              double sum = 1.0;
              double \cos_x = \cos(x);//використала вбудовану ф-ю \cos
              for (int i = 1; i <= n; ++i) {
                   double term = 1.0;
                   for (int j = 1; j <= i; ++j) { //використовую вкладений цикл
                       term *= cos_x / j;
                  sum += term;
              return sum * cos(sin(x));
          double calculateSeries(double x, double epsilon) {
              double sum = 1.0;
              double term = 1.0;
              double cos_x = cos(x);
              int i = 1;
              while (fabs(term) > epsilon) {
                  term *= cos_x / i;
                  sum += term;
                  ++1;
              return sum * cos(sin(x));
      int main() {
          double a = 0.1, b = 1.0;
          int k = 10;
          int n = 20;
          double epsilon = 0.0001;
          double step = (b - a) / k;
          cout << "x\tSeries (fixed n)\tSeries (epsilon)\tExact" << endl;</pre>
          cout << fixed << setprecision(6);</pre>
          for (double x = a; x <= b; x += step) {
              double seriesFixedN = SeriesCalculations::calculateSeries(x, n);
              double seriesEpsilon = SeriesCalculations::calculateSeries(x, epsilon);
              double exactValue = exp(cos(x)) * cos(sin(x));
              cout << x << "\t" << seriesFixedN << "\t\t" << seriesEpsilon << "\t\t" << exactValue << endl;</pre>
              if (fabs(seriesFixedN - exactValue) < epsilon) {</pre>
                  cout << "Досягнута точність для x = " << x << "." << endl;
          return 0;
```

```
vns lab 7 task 1 variant 10 yuliia lazarevych.cpp > ...
   #include <iostream>
   #include <cmath>
   #include <cstdarg>
    int kvadr(int numArgs, ...) {
       va_list args;
        va_start(args, numArgs);
        int count = 0;
for (int i = 0; i < numArgs; ++i) {</pre>
             int num = va_arg(args, int);
            int sqrtNum = static_cast<int>(sqrt(num));
if (sqrtNum * sqrtNum == num) {
                 ++count:
        va_end(args);
        return count:
    int main() {
       cout << "Кількість точних квадратів (3 параметри): " << kvadr(3, 2, 4, 9) << endl;
        cout << "Кількість точних квадратів (7 параметрів): " << kvadr(7, 1, 4, 8, 9, 16, 23, 25) << endl;
        cout << "Kiлькість точних квадратів (11 параметрів): " << kvadr(11, 3, 6, 9, 12, 16, 25, 36, 48, 49, 64, 100) << endl;
        return 0;
```

ai programming playground 2024/ai 12/yuliia lazarevych/epic 3/codes/vns lab 7 task 1 vari ant 10 yuliia lazarevych.cpp at epic 3 practice and labs yuliia lazarevych·artificialintelligence-department/ai programming playground 2024

<u>Завдання №4</u> - VNS Lab 7 - Task 2- 10.

```
G vns_lab_T_task_2_variant_10_yuliia_lazarevych.cpp > ...
    #include <iostream>
    #include <cmath>

    using namespace std;
    //юзаю перевантаження ф-ї
    double fractionsSubtract(double fract1, double fract2)
    {
        return fract1 - fract2;
    }

    //юзаю перевантаження ф-ї
    double fractionsSubtract(int numerator1, int denominator1, int numerator2, int denominator2)
    {
        double fract1 = (double)numerator1 / denominator1;
        double fract2 = (double)numerator2 / denominator2;
        return fractionsSubtract(fract1, fract2);
    }

int main()
    {
        cout << "Віднімання десяткових дробів: " << fractionsSubtract(0.5, 0.2) << end1;
        cout << "Віднімання звичайних дробів: " << fractionsSubtract(3,5,1,2) << end1;
        return 0;
}</pre>
```

ai programming playground 2024/ai 12/yuliia lazarevych/epic 3/codes/vns lab 7 task 2 variant 10 yuliia lazarevych.cpp at epic 3 practice and labs yuliia lazarevych·artificial-intelligence-department/ai programming playground 2024

Завдання №5 – Class Practice Work

```
G practice_work_task_1_yuliia_lazarevych.cpp > ..
     using namespace std:
     void listBooks(const vector<string>& books, const vector<bool>& available) {
          cout << "Список книг:" << endl;
          void borrowBook(vector<bool>& available) {
          int index;
          cin >> index;
         if (index < 1 || index > available.size() || !available[index - 1]) {
              cout << "Книга недоступна для позичення
          } else {
             available[index - 1] = false;
cout << "Ви позичили книгу" << endl;
     void returnBook(vector<bool>& available) {
         cin >> index;
          if (index < 1 || index > available.size() || available[index - 1]) {
              cout << "Ця книга вже с в бібліотеці" << endl;
             available[index - 1] = true;
cout << "Ви повернули книгу" << endl;
     int main() {
          vectorcstring> books = {"Книга 1", "Книга 2", "Книга 3"};
          vector(bool> available(books.size(), true);
          int choice;
             nu:

cout << "\n⊠Hm:\n";

cout << "1. Показати всі книги\n";

cout << "2. Позичити книгу\n";

cout << "3. Повернути книгу\n";

cout << "4. Вийти\n";

cout << "8иберіть опцію: ";
              cin >> choice;
              switch (choice) {
                     listBooks(books, available);
                  case 2:
                     borrowBook(available);
                      returnBook(available);
                      cout << "Вихід з програми" << endl;
                     cout << "Непрапильний пибір." << endl;
                      goto menu;
             char again;
              cout << "Хочете виконати іншу операцію? (y/n): ";
              cin >> again;
if (again -- 'n' || again -- 'N') break;
```

ai programming playground 2024/ai 12/yuliia lazarevych/epic 3/codes/practice work task

1 yuliia lazarevych.cpp at epic 3 practice and labs yuliia lazarevych·artificialintelligence-department/ai programming playground 2024

Завдання №6 - Self Practice Work – Офісна Вулиця.

ai programming playground 2024/ai 12/yuliia lazarevych/epic 3/codes/self practice work algot ester task 1 yuliia lazarevych.cpp at epic 3 practice and labs yuliia lazarevych artificial-intelligence-department/ai programming playground 2024

5. Результати виконання завдань, тестування та фактично затрачений час:

Завдання №1 - VNS Lab 2 - Task 1- 10.

```
Сума ряду з точністю 0.0001 дорівнює: 1.59226 
PS D:\shi\epics\epic_3> []
```

Завдання №2 - VNS Lab 3 - Task 1- 10.

x Series (fixed n)	Series (epsilon)	Exact
0.100000 2.691268	2.691265	2.691268
Досягнута точність для х = 0		
0.190000 2.622330	2.622328	2.622330
Досягнута точність для х = 0		2 545252
0.280000 2.515252	2.515250	2.515252
Досягнута точність для x = 0 0.370000 2.376117	2.376116	2.376117
0.376000 2.376117 Досягнута точність для $x = 0$		2.3/611/
0.460000 2.212426	2.212415	2.212426
Досягнута точність для х = 0		21222120
0.550000 2.032383	2.032377	2.032383
Досягнута точність для х = 0	0.550000.	
0.640000 1.844196	1.844192	1.844196
Досягнута точність для х = 0	0.640000.	
0.730000 1.655450	1.655448	1.655450
Досягнута точність для х = 0		
0.820000 1.472641	1.472640	1.472641
Досягнута точність для x = 0.910000 1.300891		1 300901
0.910000 1.300891 Досягнута точність для х = (	1.300886	1.300891
1.000000 1.143836	1.143834	1.143836
Досягнута точність для $x = 1$		1.145050

Витрачений час: 3 години

<u>Завдання №3</u> – VNS Lab 7 - Task 1- 10.

```
Кількість точних квадратів (3 параметри): 2
Кількість точних квадратів (7 параметрів): 5
Кількість точних квадрат<u>і</u>в (11 параметрів): 7
```

Витрачений час: 30 хвилин

<u>Завдання №4</u> – VNS Lab 7 - Task 2- 10.

Віднімання десяткових дробів: 0.3 Віднімання звичайних дробів: 0.1

Витрачений час: 30 хвилин

<u>Завдання №5</u> - Class Practice Work - Особистий порадник.

```
1. Показати всі книги
2. Позичити книгу
3. Повернути книгу
4. Вийти
Виберіть опцію: 1
Список книг:
1. Книга 1 - доступна

    Книга 1 - доступна
    Книга 2 - доступна
    Книга 3 - доступна

Хочете виконати іншу операцію? (у/п): у
Меню:
1. Показати всі книги
2. Позичити книгу
3. Повернути книгу
4. Вийти
Виберіть опцію: 2
Введіть номер книги, яку хочете позичити: 1
Ви позичили книгу
Хочете виконати іншу операцію? (y/n): у
1. Показати всі книги
2. Позичити книгу
Повернути книгу
4. Вийти
Виберіть опцію: 3
Введіть номер книги, яку хочете повернути: 3 Ця книга вже \epsilon в бібліотеці
Хочете виконати іншу операцію? (y/n): n
PS D:\shi\epics\epic_3>
```

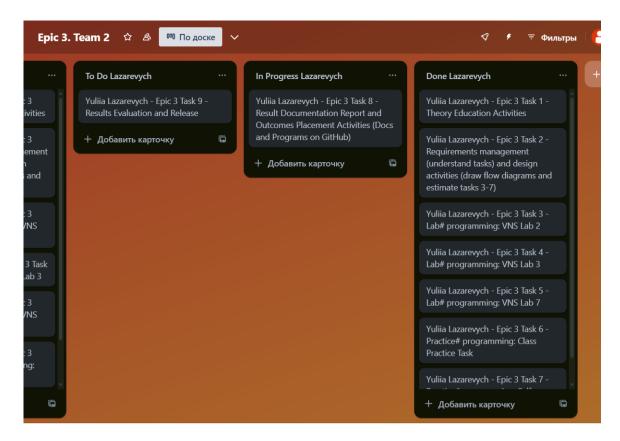
Витрачений час: 2 години

Завдання №6 - Self Practice Work –Щасливий результат

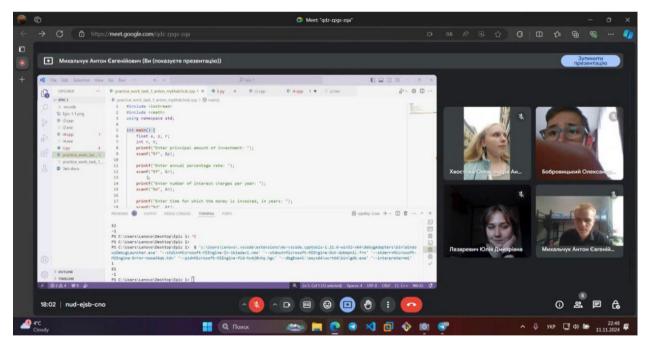
Витрачений час: 30 хвилин

6. Кооперація з командою:

• Скрін прогресу по Трелло

• Скрін з 2-ї зустрічі по обговоренню задач Епіку та Скрін прогресу по Трелло

Висновки: Виконуючи третій епік я ознайомилась з циклами, вкладеними циклами, функціями, простором імен, перевантаженням функції, функціями зі змінною кількістю параметрів, рекурсією, вбудованими функціями в мовах С та С++. Також я написала шість кодів де застосувала нові знання на практиці.